

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/161/2018
Identifikačné číslo spisu:	5111238428
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:5111238428.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ V. H., a 2/ Ing. L. H., obaja bývajúcí v L., H. č. XXXX/X, obaja zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária Hagara-Hagarová, s. r. o., so sídlom v Žiline, Daniela Dlabača č. 35, proti žalovanej Rímskokatolíckej cirkvi, Žilinská diecéza, so sídlom v Žiline, Jána Kalinčiaka č. 1, zastúpená JUDr. Katarínou Pialovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Hollého 7, o ochranu vlastníckeho práva, vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 17C/261/2011, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/121/2017 zo dňa 6. decembra 2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. septembra 2016 č. k. 17C/261/2011 - 224 uložil žalovanej povinnosť zdržať sa rušenia hlukom spôsobovaným loptovými hrami v telocvični žalovanej v Základnej škole so súp. č. XXXX na parcele KN-C č. XXX/X a XXX/X na LV č. XXXX pre k. ú. L. tak, aby hodnota ekvivalentnej hladiny A zvuku L_{Amax,p} pre vnútorné priestory stavby domu žalobcov súp. č. XXXX nepresiahla hodnoty 40 dB v referenčnom časovom intervale pre deň a večer v čase od 6:00 hod. do 22:00 hod. Zároveň vyslovil, že žalobcovia 1/ a 2/ majú právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie v danej veci vyhodnotil, že pomery v určitom čase a určitom priestore (ktoré by niekým mohli byť označené za „mieru primeranú pomerom“) nikdy nesmú prekročiť žiaducu mieru, resp. žiaduce pomery. V prípade niektorých imisii je totiž ochrana dotknutého subjektu znásobená, pretože dotknutý subjekt sa môže domáhať ochrany pred zásahmi jednak na základe noriem súkromného práva, ale aj na základe práva verejného. Je tomu tak z dôvodov, že pri niektorých škodlivých činnostiach, resp. rušeníach je v záujme štátu, aby najvyššia prípustná miera takéhoto rušenia bola objektivizovaná a objektívne vyjadrená v spomínanej žiaducej miere, žiaducich pomeroch. Zo skutkových zistení vyvodil, že žalobcovia bývajú v rodinnom dome, z hľadiska zaradenia do kategórie územia podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. II. kategórie podľa

tabuľky č. 1 a z hľadiska zaradenia do kategórie vnútorného priestoru kategória B podľa tabuľky č. 3. Vykonávacia vyhláška stanovuje najvyššie prípustné hodnoty určujúcej veličiny hluku z vnútorných zdrojov vo vnútornom prostredí budov, ktoré pre kategóriu B - obytné miestnosti pre referenčný časový interval deň stanovuje $L_{Amax p=40}$ dB. Pri rozhodovaní vychádzal z Protokolu o meraní imisii č. 27/16 a z nameraných hodnôt dňa 06.05.2016, kde bolo konštatované, že ide o špecifický hluk, zvlášť rušivý hluk, ktorý individuálne ruší alebo obťažuje človeka (napr. výrazné, rytmické alebo tónové zložky vo zvuku, intenzívne a náhodne sa opakujúce zvukové impulzy, prerušovaný alebo premenný hluk s veľkým rozdielom hladín) a pri využívaní telocvične žalovanej na účely športových aktivít detí je viac ako pravdepodobné, že uvedené činnosti zadefinované v protokole, budú trvať viac ako 10 minút za deň. Záverom z meraní mal za preukázané, že rušivý hluk z telocvične prekračuje najvyššie prípustné hodnoty hlukovej záťaže a tento hluk vyvolávaný činnosťou v objekte telocvične je teda priamo prenášaný do obytných miestností rodinného domu, kedy na základe merania prevádzka telocvične spôsobuje prekračovanie maximálnych povolených limitov definovaných vyhláškou. Posudzovaným zdrojom hluku bola športová činnosť žiakov z telocvične základnej školy, konkrétne hra s loptou. Ustanovením § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. (ďalej len OZ) je daná legitímna ochrana práv žalobcov voči vlastníkovi, ktorý nerešpektuje zákonné obmedzenia vyplývajúce z tzv. susedských práv a je na samotnej žalovanej ako rušiteľke, aby svoju činnosť v telocvični upravila tak, aby posudzovaná hodnota maximálnej hladiny A akustického tlaku v referenčnom časovom intervale vyhovovala uvedenej vykonávacej vyhláške. Súd prvej inštancie posudzoval hranicu správania sa medzi dovoleným správaním a nedovoleným správaním sa, a to vo vzťahu k objektivizácii imisii hluku z telocvične základnej školy pri zdroji hluku - športová činnosť žiakov. Je toho názoru, že hluk z prevádzky telocvične, aj keď sa jedná o všeobecne prospešné zariadenie, nemôže prekročiť maximálnu mieru prípustnú všeobecne záväznými predpismi. V samotnej vykonávacej Vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z. je hluk charakterizovaný ako každý rušivý, obťažujúci, nepríjemný, nežiaduci, neprimeraný alebo škodlivý zvuk. Hluk z loptovej činnosti prekračuje najvyššiu prípustnú hladinu hluku z vnútorného prostredia. V tomto spore nejde o posúdenie poškodzovania verejného zdravia, ale jedná sa o hluk z vnútorného prostredia prevádzky telocvične obťažujúci svojou dĺžkou a intenzitou a bola vykonaná objektivizácia imisii hluku a namerané hodnoty bolo možné vyhodnotiť. Obťažovanie hlukom patrí medzi tie imisie, ktorých intenzitu dokážeme pomocou prístrojov veľmi presne zmerať, a teda môžeme objektívnejšie posúdiť, či sa jedná o mieru nad pomery a či bola prekročená. Vzal do úvahy skutočnosť, že ide o opakované rušenie a pre posúdenie obťažovania hlukom na základe odborného vyjadrenia bolo určené, do akej miery bola hladina hluku prípustná a aká je hladina hluku v danej veci opakovane prekročená.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo 6. decembra 2017 sp. zn. 7Co/121/2017 prvým výrokom zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcov 1/ a 2/ zamietol a druhým výrokom nepriznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu boli skutočnosti zistené z Protokolu o meraní imisii hluku č. 27/16 dňa 06.05.2016, z ktorého výsledkov bolo preukázané, že pri hre s volejbalovými loptami - nácvik prihrávok bola nameraná hodnota 56,8 dB, hra basketbalovými loptami na jednej tretine plochy vzdialenejšej časti telocvične od spoločnej steny 51,9 dB, hra s volejbalovou loptou po presune do pol telocvične smerom k spoločnej stene 44,7 dB, hra bez lopty pri spoločnej stene 46,4 dB, beh okolo obvodových stien telocvične z vnútornej strany 47,3 dB, dribling s 20 ks basketbalových lopt 57,2 dB, strelba na 3 basketbalové koše s basketbalovými loptami aj na kôš umiestnený na spoločnej stene 57,2 dB, pričom táto hodnota maximálnej hladiny A akustického tlaku v referenčnom časovom intervale deň nevyhovuje vyhláške č. 549/2007 Z. z. Pri zdroji hluku, konkrétne vybíjaná s 1 volejbalovou loptou na 1/3-ine plochy telocvične pri dverách boli namerané hodnoty 36,4 dB, pri hre bez lopty 33,3 dB, pričom posudzovaná hodnota vyhovuje citovanej vyhláške. V konaní bolo však preukázané, že tieto činnosti pri meraní boli vykonávané za účelom merania hluku, teda nejednalo sa o bežný vyučovací proces, na ktorý žalovaná spornú telocvičňu využíva. Predmetné meranie nezachytilo hlučnosť počas bežného vyučovacieho procesu, ale počas tohto merania boli účelovo používané basketbalové lopty a vytvárané rôzne situácie za účelom zistenia, aké tieto vytvárajú hluk, ktoré sa pri bežnom chode telocvične nerealizujú v takom rozsahu (meranie hluku - pri hre s cca 11 volejbalovými loptami - nácvik prihrávok, hra s basketbalovými loptami, a to v čase od 09:43:54 hod. do 09:51:54 hod. - viď Príloha č. 1 k

Protokolu č. 27/16 č. l. 189). Teda meranie nebolo uskutočnené ani počas jednej vyučovacej hodiny. V priebehu konania bolo preukázané, že žalovaná nemá uzavreté nájomné zmluvy na nácvik basketbalových hier a iných loptových hier a vykonáva v tejto telocvični iba činnosť v súlade s vyučovacím procesom. V čase začatia súdneho konania existovali nájomné zmluvy s basketbalovým klubom, ktoré už neobnovil. Ako aj sami žalobcovia uviedli, hluk vychádza z telocvične iba v denných hodinách, keď prebieha vyučovací proces, alebo v poobedňajších hodinách je v tejto telocvični športový klub - družina. Žalobkyňa 2/ sa pred odvolacím súdom vyjadrila, že aktivity sa tam obmieňajú, raz je to beh, výskanie, potom sú to skoky, posúvanie tyčí a rôzne aktivity. Žalobcovia nepreukázali, že žalovaná v telocvični vykonáva loptové hry mimo vyučovacieho procesu. Pri určení obťažovania žalovanej žalobcov nad mieru primeranú pomerom prihliadal na špecifický ráz lokality, ktorý vyplýva aj z Územného plánu mesta Žiliny, na špecifikum, že predmetná nehnuteľnosť je školská budova spolu s telocvičnou, ktorá slúži vyučovaciemu procesu, s ktorým je spojený hluk, ktorý je primeraný tomuto procesu. V zmysle Územného plánu mesta Žilina má nehnuteľnosť žalovanej základnú funkciu - škola vrátane telocvične a nehnuteľnosť žalobcov v susednej zástavbe má jestvujúca IBV len doplnkovú funkciu. Mal za to, že otázka či možno prekročiť maximálnu hladinu A akustického tlaku stanovenej vyhláškou MS SR č. 249/2007 Z. z. považovať za obťažovanie nad mieru primeranú pomerom upravenú v § 127 ods. 1 OZ nebola doposiaľ riešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Podľa názoru dovolacieho súdu verejnoprávne predpisy na ochranu pred hlukom možno pri určení obťažovania hlukom nad mieru primeranú pomerom aplikovať iba podporne, nemôže však byť výlučným vodítkom pre určenie primeranej miery obťažovania hlukom. Vo vzťahu k účelu, ktorému má slúžiť školská budova spolu s telocvičnou a nameranými hodnotami RÚVZ dňa 06.05.2016 (v priemere 56 dB) pri simulovaných aktivitách, ktoré neboli aktivitami z riadneho vyučovacieho procesu, sa nejedná o obťažovanie hlukom nad mieru primeranú pomerom v danom čase a mieste. Teda aj keď hluk prekračoval veličiny stanovené Vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR, nebolo v konaní preukázané, že pri prekročení hluku loptovými hrami došlo spôsobom ustanoveným v § 127 ods. 1 OZ - nad mieru primeranú pomerom - k obťažovaniu žalobcov. Žalovaná telocvičnú využíva na vyučovací proces a loptové hry nie sú pravidelné, čo potvrdili aj samotní žalobcovia (že aktivity sa obmieňajú a nevedeli sa vyjadriť ako často sa konajú loptové hry). Odvolací súd vyhodnotil, že žalobcovia si pri kúpe danej nehnuteľnosti mali náležite zistiť všetky podstatné skutočnosti o danej lokalite. Mali vedomosť o tom, že v susedstve sa nachádza základná škola a v prípade, že ich predávajúci neupozornil na danú skutočnosť - hluk (z výpovede svedka N. vyplynulo, že od kúpy nehnuteľnosti žalobcami do 15. septembra - kedy žalobcovia iniciovali stretnutie za účelom eliminovania hluku, nebola vykonávaná prevádzka telocvične a žalobcovia to nerozporovali), ide o vzťah medzi žalobcami ako kupujúcimi a predávajúcim danej nehnuteľnosti. S poukazom na takto konštatované závery a to, že žalobcovia nepreukázali, že by sa loptové hry v nehnuteľnosti žalovanej vykonávali tak často, intenzívne a v neskorých večerných hodinách, aby sa jednalo o obťažovanie nad mieru primeranú pomerom, odvolací súd po zopakovaní dokazovania vo veci podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobcov zamietol v celom rozsahu.

Proti rozhodnutiu dovolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ včas, prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie. Namietali porušenie § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, keďže odvolací súd ich žalobu nesprávne právne posúdil. Dovolatelia vo svojom dovolaní konštatovali, že dovolanie je prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie dovolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Mali za to, že dovolací súd sa vo svojej rozhodovacej praxi zaoberal výkladom pojmu „nad mieru primeranú pomerom“, a to najmä v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/117/1993 z 30. novembra 1993, v ktorom konštatoval, že: „Pojmy miera primeraná pomerom alebo vážne ohrozenie výkonu práv vyjadrujú hornú hranicu negatívnych dôsledkov správania sa vlastníka. Ak negatívne dôsledky tohto správania prekročia určitú hranicu, dotknutý sa môže úspešne domáhať ochrany svojich práv podľa § 127 ods. 1 OZ. Pri súdnej ochrane týchto práv musí súd vždy dôsledne zistiť konkrétnu situáciu a objektívne posúdiť, či uvedená hranica bola prekročená, lebo ochranu nemožno priznať pred zásahmi, ktoré neprekračujú dovolenú mieru a sú dôsledkom bežného správania sa, ktoré sú susedia povinní navzájom trpieť, lebo je spojené s obvyklým užívaním nehnuteľností. Zákon bližšie nevymedzuje obsah slov „nad mieru primeranú pomerom“. Určuje však

hranicu správania sa medzi dovoleným správaním (od optimálneho stavu po stav ešte prípustný) a nedovoleným správaním sa (nad prípustnú mieru) a to vo vzťahu ku konkrétnym pomeroch v danom mieste a čase, ale aj vo vzťahu k objektívne žiaducim pomeroch, ktoré v tom - ktorom prípade nemusia byť vždy v súlade s existujúcimi pomermi. Pokiaľ sa totiž uvedená hranica mala určovať len podľa pomerov pretrvávajúcim v danom mieste a čase a nie podľa pomerov, ktoré sú žiaduce a ktoré by mali pretrvávať, nebolo by možné domáhať sa úspešne ochrany podľa § 127 ods. 1 OZ v prípade, že aj správanie sa všetkých ostatných fyzických alebo právnických osôb na danom mieste je z hľadiska tohto ustanovenia závadné. Z toho vyplýva, že súd rozhodujúci o návrhu na ochranu podľa uvedeného ustanovenia sa nemôže obmedziť len na konštatovanie, že namietaný zásah je v súlade s prevládajúcim správaním sa ostatných subjektov, alebo musí vždy zohľadniť mieru primeranú pomeroch (ktoré by mali byť)." Dovolatelia poukazujú na konštatovanie odvolacieho súdu na str. 12 ods. 25 rozhodnutia, v ktorom odvolací súd uvádza, že otázka, či možno prekročenie maximálnej hladiny A akustického tlaku stanovenej vyhláškou MSSR č. 249/2007 Z. z. považovať za obťažovanie nad mieru primeranú pomeroch upravenú v § 127 ods. 1 OZ nebola zatiaľ rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená. Vzhľadom na to odôvodňujú svoje dovolanie aj § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že dovolatelia namietajú, že odvolací súd nevzal do úvahy skutočnosť, že ide o opakované pokračujúce rušenie, ktorého hladina hluku bola opakovane prekročená. Odvolací súd neposkytol žalobcom ochranu proti zásahom žalovanej, ktoré prekračujú objektívne žiaduce pomery. Dovolatelia sa nestotožňujú s právnym názorom odvolacieho súdu, že v konaní nebolo preukázané, že pri prekročení hluku loptovými hrami došlo spôsobom uvedeným v § 127 ods. 1 OZ nad mieru primeranú pomeroch - k obťažovaniu žalobcov. Súd nezobral do úvahy skutočnosť, že i samotný svedok - bývalý riaditeľ školy - uviedol, že len počas konania obmedzil loptovú hru basketbal a neurobil žiadne opatrenia na obmedzenie alebo vylúčenie rušenia ostatnými loptovými hrami. Žalovaná žiadnym dôkazom nepreukázala, ani netvrdila, že také obmedzenia urobila. Vzhľadom na tento skutkový stav žiadali dovolatelia, aby dovolací súd zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdí a žalobcom prizná nárok na náhradu trov odvolacieho aj dovolacieho konania. Alternatívne žiadali v prípade, že dovolací súd vyhodnotí splnenie podmienok podľa § 449 ods. 3 CSP, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 1 a § 450 CSP zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu konštatovala, že v rozhodnutí odvolacieho súdu nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, práve naopak, má za to, že hodnotenie miery primeranej pomeroch nie je riešením právnej otázky, ale je hodnotením správania sa vlastníka a určenia hranice súdom, pri prekročení ktorej by správanie vlastníka negatívne zasiahlo do práv osoby, ktorý by bola týmto správaním po prekročení hranice určenej súdom rušená. Odvolací súd sa pri hodnotení miery primeranej pomeroch vysporiadal v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Prihliadol na špecifický ráz lokality a poukázal na to, že žalobcovia nepreukázali, že by u žalovanej v telocvični boli vykonávané loptové hry tak často a intenzívne a v neskorých večerných hodinách, aby sa jednalo o obťažovanie nad mieru primeranú pomeroch. Zdrojom hluku z telocvične je vyučovací proces, školský klub - družina. Odvolací súd vyhodnotil okolnosti a nepriznal ochranu vlastníckeho práva pred rušením hlukom, keďže toto neprekračuje mieru primeranú pomeroch a je spojené s obvyklým užívaním nehnuteľnosti. Poukázala na čl. 42 Ústavy SR (právo na vzdelanie) a na Národný program rozvoja športu, v zmysle ktorého je telesná výchova integrálnou súčasťou vzdelávania, výchovy a zabezpečenia harmonického a zdravého vývoja detí a mládeže. Poukázala však aj na skutočnosť, že žalobcovia sami tvrdili, že rušenie z telocvične je občasné. Stotožnila sa s vyhodnotením dôkazov odvolacím súdom, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno a skonštatovala, že žalobcami tvrdené občasné rušenie nie je možné posudzovať podľa vyhlášky č. 549/2007 Z. z. K druhému dovolaciemu dôvodu žalobcov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaná uvádza, že protokol o meraní hluku 27/2016 vyhotovený RÚVZ, na ktorý sa žalobcovia odvolávajú, popisuje výsledky meraní, ktoré neboli vykonané vyhláškou predpísaným spôsobom a tiež zistené hodnoty nenamerali hluk počas riadneho chodu telocvične, ale merali hluk, ktorý vzniká pri hre basketbalovými loptami, ktoré sa v telocvični nepoužívajú, keďže sa táto hra v telocvični nehraje. Nakoľko žalobcovia nepreukázali porušenie vyhlášky č. 549/2007 Z. z., rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od riešenia právnej otázky, či ak dochádza k obťažovaniu, ktorého intenzita prekračuje limity stanovené verejnoprávnym predpisom, musí vždy ísť aj o obťažovanie nad mieru primeranú pomeroch. Navrhla dovolanie žalobcov

zamietnuť a priznať žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

V preskúmvanej veci z obsahu dovolania vyplýva, že dovolatelia uplatňujú dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Prípustnosť svojho dovolania vyvodzujú z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 CSP).

Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom a nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania. Len v prípade, že dovolateľ správne naformuluje právnu otázku má dovolací súd možnosť posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo či v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Vo všeobecnosti treba považovať právne posúdenie za nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

V prípade § 421 ods. 1 písm. a) CSP je významnou tá otázka, na ktorej zodpovedaní odvolací súd založil svoje rozhodnutie, pričom sa jej vyriešením odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Pritom však v dovolaní musí byť otázka riešená odvolacím súdom naformulovaná presne, jasne a zrejme konkretizovaná, musí byť uvedené ako sa s ňou odvolací súd vysporiadal a súčasne je potrebné doplniť aj konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, z ktorých jednoznačne vyplýva, že vyriešením tejto otázky

sa odklonil od konkretizovanej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

Z dovolania vyplýva, že dovolatelia namietajú správnosť právneho posúdenia, ktorým sa mal odvolací súd odkloniť od rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/117/1993 z 30. novembra 1993, ktorý okrem iného konštatoval, že zákon v § 127 ods. 1 OZ určuje hranicu správania sa medzi dovoleným správaním (od optimálneho stavu po stav ešte prípustný) a nedovoleným správaním sa (nad prípustnú mieru), a to vo vzťahu ku konkrétnym pomeroch v danom mieste a čase, ale aj vo vzťahu k objektívne žiaducim pomeroch, ktoré v tom - ktorom prípade nemusia byť vždy v súlade s existujúcimi pomermi. Pokiaľ by sa uvedená hranica mala určovať len podľa pomerov pretrvávajúcich v danom mieste a čase a nie podľa pomerov, ktoré sú žiaduce a ktoré by mali pretrvávať, nebolo by možné domáhať sa úspešne ochrany podľa § 127 ods. 1 OZ v prípade, že aj správanie sa všetkých ostatných fyzických alebo právnických osôb na danom mieste je z hľadiska tohto ustanovenia závažné.

Pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu bola predmetom rozhodovania občianskoprávného kolégia, ktoré na zasadnutí 9. novembra 2018 prijalo do Zbierky stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky rozhodnutie najvyššieho súdu z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, ako R 71/2018, v ktorom vyložilo rozsah pojmu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nasledovne: „Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.“

Pre úspešnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je potrebné nie len uviesť rozhodnutie, od ktorého sa malo dovolaním napadnuté rozhodnutie odkloniť, ale odklon je potrebné v dovolaní aj odôvodniť. Dovolatelia po právnom zadaní odvolacích dôvodov opätovne popisujú okolnosti žaloby a namietajú závery dovolacieho súdu, ktoré má spočívať v nedostatočnom zistení skutkového stavu, resp. v preukázaných okolnostiach prípadu. Nesúhlasia s tým, že odvolací súd nechal do úvahy skutočnosť, že má ísť o opakované rušenie nad mieru primeranú pomerom. Dovolacie dôvody opierajú dovolatelia o odklon od rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/117/1993 (publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky č. 5-6/1994, pod č. 72/1994), reprezentujúce v tomto prípade ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu, avšak bez podloženia relevantnými dôvodmi, pre ktoré sa rozhodnutie dovolacieho súdu má odkláňať od ustálenej praxe. Iba polemika s právnymi názormi dovolacieho súdu, či spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, či neriešeniu skutkových zistení významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP. V prípade absencie konkretizovania odvolacích dôvodov, nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa. Vzhľadom na to z uvedeného dovolacieho dôvodu nebol možné vyvodiť prípustnosť dovolania.

Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP použili dovolatelia s odkazom na odôvodnenie dovolacieho súdu, ktorý na strane 12, bod 25 uvádza otázku, ktorá doposiaľ nemala byť vyriešená v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu, a to či možno prekročenie maximálnej hladiny A akustického tlaku stanovenej vyhláškou MSSR č. 249/2007 Z. z. považovať za obťažovanie nad mieru primeranú pomerom upravenú v § 127 ods. 1 OZ. Vo svojom ďalšom odôvodnení dovolania však rovnako poukazujú dovolatelia na svoj nesúhlasný postoj k záverom prijatým odvolacím súdom a nesprávnosť, resp. nedostatočnosť jeho skutkových zistení.

Ak je v dovolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci odôvodnené tým, že skutkové zistenia a z nich vyplývajúci skutkový záver sú chybné, teda že skutkový stav, z ktorého vychádzal odvolací súd, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, z obsahového hľadiska nie je splnená zákonná náležitosť dovolania vyplývajúca z ustanovenia § 428 CSP v spojení s požiadavkou v § 432 ods. 2 CSP, čiže jeho odôvodnenie dovolacími dôvodmi. V ustanovení, o ktorom je reč, sa totiž za jednu z náležitostí dovolania považuje aj uvedenie toho, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody). Civilný sporový poriadok pritom v ustanoveniach § 420 a § 421 rozlišuje dva druhy odvolacích dôvodov. V prvom prípade (§ 420 CSP) sa jedná o dovolanie podané z dôvodu existencie tzv.

zmätočnosť väd a v druhom prípade (§ 421 CSP) sa jedná o dôvod dovolania spojený s právnym posúdením veci. Nesprávne či nedostatočné zistenie skutkového stavu CSP ako dovolací dôvod nepozná.

Najvyšší súd pritom dospel k záveru, že hoci dovolatelia v dovolaní formálne označili za dovolací dôvod ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, vychádzajúc z obsahu dovolania v skutočnosti odvolaciemu súdu vytýkali nesprávne zistenie skutkového stavu veci. Dovolatelia v odôvodnení svojho dovolania totiž zhrnuli dôvody žaloby, zopakovali nimi predložené dôkazy a zistenia z nich plynúce, poukázali na závery odvolacieho súdu a namietali, že súd nevzal do úvahy skutočnosť, že ide o opakované pokračujúce rušenie, ktorého hladina hluku bola opakovane prekročená, zároveň sa nestotožnili so záverom odvolacieho súdu, že nebolo preukázané, že pri prekročení hluku loptovými hrami došlo spôsobom ustanoveným v § 127 ods. 1 OZ nad mieru primeranú pomerom, nestotožnili sa so závermi z dokazovania a skutkových zistení súdom nižšej inštancie, teda namietali výsledok hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, z ktorého vychádzal odvolací súd. Z argumentov dovolateľov vyplýva, že svojím dovolaním namietajú závery prijaté odvolacím súdom po skutkovom zhodnotení veci a vyhodnotení dôkazov, a teda nesprávne zistenie skutkového stavu (keď namietajú, že odvolací súd nevzal do úvahy, že ide o opakované pokračujúce rušenie). Nesprávne zistenie skutkového stavu však, ako už bolo uvedené vyššie, nie je podľa CSP dovolacím dôvodom. Dovolací súd ani nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti právneho posúdenia veci, pretože podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia odvolacím súdom právnych otázok (nie otázok skutkových), preto dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci nemožno odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu. Právnym posúdením veci je totiž činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, jej interpretáciu alebo jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav. Takáto argumentácia ale v dovolaní žalobcu absentuje. Nevymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP je potom dôvodom na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP, a to vo vzťahu k obidvom dovolacím dôvodom.

Vzhľadom na skutočnosť, že odôvodnenie dovolacích dôvodov nebolo dostatočné, prípustnosť dovolania preto nebolo možné vyvodiť a Najvyšší súd dovolanie dovolateľov odmietol v zmysle § 447 písm. f/ CSP.

Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.